

Eksamen

17.11.2010

FSP5329/PSP5219 LITAUISK nivå II
Privatistar/Privatister

Nynorsk

Eksamensinformasjon

Eksamenstid:	5 timar
Hjelpemiddel:	Alle hjelpemiddel er tillatne. Unntak er Internett og andre verktøy som tillèt kommunikasjon. For norsk, samisk, finsk som 2. språk og framandspråka er heller ikkje omsetjingsprogram tillatne.
Bruk av kjelder:	Kjelder er tekstar som er tilgjengelege for andre, dvs. publiserte tekstar. Dersom det er aktuelt for deg å bruke kjelder i svaret ditt – anten fordi oppgåva krev det, eller fordi du vel å bruke kjelder, må desse førast opp på ein etterretteleg måte. Det finst ulike måtar å føre opp kjelder på. Det vesentlege er at alle kjelder som blir brukte til eksamen, skal førast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei. Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå nettsider, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Kjelder:	www.topturas.lt/lt/pages/view/?id=463 http://rubinaitis.lnb.lt/index.php?-1637450958

Bokmål

Eksamensinformasjon

Eksamenstid:	5 timer
Hjelpemidler:	Alle hjelpemidler er tillatt. Unntak er Internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon. For norsk, samisk, finsk som 2. språk og fremmedspråkene er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.
Bruk av kilder:	Kilder er tekster som er tilgjengelige for andre, dvs. publiserte tekster. Dersom det er aktuelt for deg å bruke kilder i din besvarelse – enten fordi oppgaven krever det, eller fordi du velger å bruke kilder, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Det vesentlige er at alle kilder som blir brukt til eksamen, skal oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annen litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat fra nettsider, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Kilder:	www.topturas.lt/lt/pages/view/?id=463 http://rubinaitis.lnb.lt/index.php?-1637450958

Oppgave 1 / Pirma užduotis

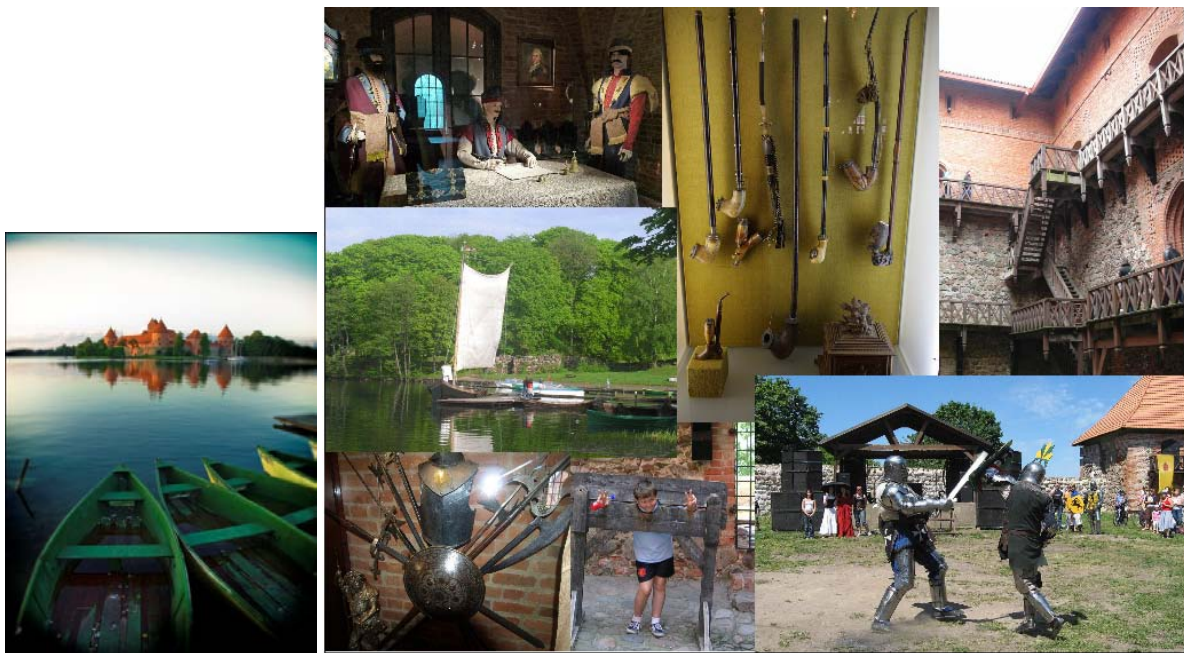
Perskaitykite tekstą ir pažvelkite į nuotraukas.

Įsivaizduokite, kad Jums reikia parašyti straipsnelį apie Trakų pilį lietuviškam žurnalui vaikams. Papasakokite, ką ten galima būtų pamatyti, veikti, kas galėtų sudominti vaikus.

Les igjennom teksten og se på bildene.

Tenk deg at du skal skrive en liten artikkel om Trakai slott for et litauisk barneblad. Fortell om hva man kan se og gjøre der som kan være spennende for barn.

Trakų pilis - tai vienintelė vandens pilis visoje rytų Europoje, stūksanti nepaprastame gamtos kampelyje - Galvės ežero pakrantėje. Trakų pilis – vienas iš senosios Lietuvos administracinių ir gynybinių centrų, leidęs aplinkui vystytis didiam miestui. Šiuo metu pilis yra vienas iš didžiausių istorinių kompleksų Lietuvoje. Restauruotose pilies rūmuose įsikūrė Trakų istorijos muziejus. Per 55 muziejaus veiklos metus rinkiniuose sukaupta per 200.000 eksponatų. Tai - pypkių, stiklo, porceliano, spaudų, raštijos, kartografijos, numizmatikos, taikomosios dailės eksponatų kolekcijos, unikalus karaimikos eksponatų rinkinys bei gausus archeologijos eksponatų rinkinys.

Kilder: www.topturas.lt/lt/pages/view/?id=463

Oppgave 2 / Antra užduotis

Pažvelkite į šias iliustracijas, perskaitykite tekstą ir atsakykite į žemiau pateiktus klausimus.

Se på illustrasjonene, les igjennom teksten og svar på spørsmålene nedenfor.

„TA KNYGELĖ VAIKAMS LABAI PATIKO“

Ingrida Korsakaitė

Pirmoji iliustruota grožinės lietuvių vaikų literatūros knyga – vyskupo Motiejaus Valančiaus didaktinių apsakymų rinkinys Vaikų knygelė – buvo išleista 1868 m. Karlo Albregthso ir Ko spaustuvėje Tilžėje, netrukus po spaudos lotynišku raidynu uždraudimo. Pragaištingos istorinės aplinkybės ir įžymus, lietuvių kultūrai įvairiopai nusipelnęs apsakymų autorius savaime svarbų pirmumo faktą daro dar reikšmingesnį. Nors Vaikų knygelė žinoma kaip išskirtinis XIX a. antrosios pusės iliustruotos lietuviškos knygos pavyzdys, dailėtyros požiūriu ji plačiau nagrinėta nebuvo.

Nežinomas dailininkas specialiai jai nupiešė penkiolika puslapinių iliustracijų, kurios litografijos technika buvo atskirai atspausdintos storesnio rusvo popieriaus įklijose ir nuspaltintos akvarele. Visiems apsakymams, išskyrus du, tenka po paveikslėlį. Trumpas paaiškinantis užrašas, būdingas senosios knygų grafikos elementas, iš karto kiekvieną paveikslėlį iliustratyviai susieja su atitinkamu knygos tekstu.

M. Valančius, didaktinio lietuvių apsakymo pradininkas, stengėsi diegti skaitytojams krikščioniško tikėjimo tiesas, Dekalogu pagrįstas moralines vertybes, skatino pamaldumą, sąžiningumą, darbštumą, meilę bei atjautą viskam, kas gyva, ir už gerus darbus žadėjo Dangaus atpildą. Tačiau knygelės pratarmėje autorius pabrėžė pasaulietinį jos turinį, net priešpriešino maldaknygėms. Sakydamas, kad „vos ne visuomet vaikai, elementorių praėję, tuojau kimba į Aukso altorių“, džiaugėsi parašęs „pasakų knygelę, kurią vaikai skaitydami nesiilgės“.

Apsakymams (autorius juos vadina pasakomis) būdingi didaktinės prozos ypatumai, racionaliai dėstomiems įvykiams trūksta sudėtingesnės intrigos, o veikėjai atrodo kaip vienpusis ydų arba dorybių įsikūnijimas. Vis dėlto M. Valančius laikomas vienu iš realizmo lietuvių vaikų literatūroje pirmtakų, kuris sukūrė ir pirmuosius realistinius vaikų portretus. Liaudiška, vaizdi bei žodinga rašytojo kalba, žemdirbių gyvensenos ir aplinkos pažinimas, tikrų geografinių vietų ir istorinio laiko įvardijimas suteikia apsakymams įtaigių realistinių spalvų.

Vaikų knygelės paveikslėliai artimi M. Valančiaus stiliui. Jie ne vien elementariai iliustruoja pamokomas apsakymų vietas, bet kartu tikroviškai perteikia kaimo buities vaizdus, valstiečių vaikų tipažą, lietuvišką kraštovaizdį, etnografines Žemaitijos realijas. Itin autentiškos detalės (žema žemaitiška koplytėlė, kapinačių stogastulpis, medinių trobų vidus bei rakandai, tautiniai moterų drabužiai) leidžia numatyti vietinę iliustruotojo kilmę. Deja, neturime jokių žinių, kas jis toks. XIX a. ir Vakarų Europos vaikų knygų iliustratoriai dažnai yra anonimai.

Kilde: Ingrida Korsakaitė. „TA KNYGELĖ VAIKAMS LABAI PATIKO“, <http://rubinaitis.lnb.lt/index.php?-1637450958>

1. Kuriais metais buvo išleista pirmoji lietuviška iliustruota knyga vaikams?
2. Kas buvo jos autorius?
3. Koks dailininkas iliustravo šią knygelę?
4. Kas būdinga Motiejaus Valančiaus apsakymams, skirtiems vaikams?
5. Iš ko galime spręsti, kad knygelės iliustratorius buvo kilęs iš Žemaitijos?

Oppgave 3 / Trečia užduotis

Jūs internete bendraujate su savo draugu iš Lietuvos. Jis domisi Norvegija, ir galbūt norėtų ten nuvažiuoti. Jis turi daug klausimų, o jūs stengiatės jį juos atsakyti. Parašykite tarp jūsų vykstančio internetinio pokalbio tekstą.

Du chatter med en litauisk venn av deg på nettet. Han er interessert i Norge, og kunne kanskje tenke seg å reise til Norge. Han har mange spørsmål, og du svarer så godt du kan på dem. Skriv chatte-dialogen dere imellom.

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no